

da pa narodna zavest tudi še obudi novih podpornikov ne le v narodni inteligenci, ampak tudi med kmečkimi zavednimi narodnjaki! Odbor ob enem naznanja, da so vsi dijaki, koje je podpiralo društvo, deloma z izvrstnim, deloma z dobrim uspehom dovršili šolsko leto.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V soboto, dne 20. julija, se je zaključilo zasedanje državne poslanske zbornice. V četrtek poprej se je razpravljalo o proračunu poljedelskega ministerstva in se je par poslancev krepko potegnili za kmetiški stan. V petek je pa bil razgovor o pravosodnem ministerstvu, v soboto pa tretje branje državnega proračuna, ki je bil ves vsprejet s 185 glasovi proti 86; torej tudi nova celjska gimnazija. Vse kričanje nemških zagrizencev proti tej slovenski zahtevi je bilo zaman. Tudi je pretekli teden bil dognan civilno-pravdni red.

Česko. Praga išče posojila 2 milijonov. — Na trgu sv. Vavčava v Pragi nameravajo postaviti spomenik krivovercu Janu Husu. — Dne 19. julija se je pripeljalo v Prago na narodopisno razstavo 200 Bolgarov.

Moravsko. Mladočeški klub je vsprejel ponudbo moravskih Staročehov za združenje; sicer pa popustil odločitev izvrševalnemu odboru v Pragi in moravskemu izvrševalnemu odboru.

Štajarsko. Državni poslanec ljubenske trgovske zbornice, dr. Peez, je odložil poslanstvo, ker ni hotel glasovati zoper državni proračun in celjsko gimnazijo.

Koroško. Toča je napravila škode v Brežah, Št. Salvatorju in Zelčah za 355 tisoč gld. — V Celovcu nameravajo nekateri mestni odborniki ustanoviti mestno hranilnico.

Kranjsko. Vojaška bolnišnica v Ljubljani je vsled potresa tako poškodovana, da se ne da popraviti; zato se bode nova bolnišnica zidala na prostoru, ki ga bode dala občina. — V Trzinu se ne morejo izvoliti župana in svetovalcev; zato opravlja občinske zadeve državni komisar.

Dalmatinsko. Deželnozborske volitve se vrše dne 7., 10. in 12. septembra. Prvi dan je odločen za kmečke občine, drugi za mesta in trgovinsko zbornico in zadnji za veleposestnike.

Hrvatsko. Svetli cesar so na prošnjo bana obljubili, da pridejo v sredi oktobra v Zagreb. Pri tej priliki se bodeta slovesno odprla novo gledališče in nova gimnazija.

Bosensko. Vlada je bojda dobila vznemirljive vesti iz Novega Pazarja. Izvedela je, da so se prikazali razni vodje ustaje iz l. 1885. Vlada je naročila vojaškim in žandarmerijskim poveljnikom, da naj o vsem, kar zapazijo, takoj poročajo deželnemu poveljniku v Serajevo.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so izdali pismo belgijskim škofom, v katerem jih pozivajo, naj skličejo shod. Na tem shodu se naj pogovorijo, kako naj belgijski katoličani zana-prej složno postopajo.

Belgijsko. Dne 21. julija je kralj Leopold otvoril v St. Gilles krajevno razstavo. Pri tej priliki je kričalo po socialistih in radikalcih nahujskano ljudstvo: »Proč s šolsko postavo!« Po tej postavi se namreč naj otroci v šoli učé krščanskega nauka, ako stariši to želijo. Ko so nato katoliški dijaki zaklicali »živio kralj!« nastal je grd pretep.

Angleško. Do torka je bilo za poslance iz-

voljenih 350 unijonistov, 111 liberalcev, 7 parnelitov, 53 antiparnelitov in 2 delavca. Vsled te volitve ima novo ministerstvo močno večino.

Rusko. Dne 17. julija je car Nikolaj vsprejel bolgarsko odposlanstvo. Car je rekel, da ni nikdar dvomil o odkritosrčnosti naroda bolgarskega in da ga hoče varovati tudi v bodoče. — V istem času je bila v Petrogradu tudi abesinska deputacija iz Afrike, ki je tudi prosila ruskega varstva.

Bolgarsko. Knez Ferdinand biva v Karlovi h varih na Češkem. — Oni četrtek je umrl Stambulov, in v soboto so ga v Sredu pokopali. Pri pogrebu je ljudstvo razsajalo, celo nateplo nekatere zastopnike tujih držav. Nesrečna smrt Stambulova utegne imeti žalostne posledice za Bolgarsko.

Srbsko. V Kupriji je minoli teden dvanajst obo-roženih mož ubilo župana in občinskega tajnika. Sploh pa je javna varnost na Srbskem jako majhna. Vsled tega je skupščina sklenila postaviti proti hajdukom ter dne 22. julija dovršila posvetovanje.

Turško. Ustaja v Macedoniji se vedno bolj razširja. Dne 10. julija je bil blizu Skoplja hud boj med Turki in ustaši, v katerem je bilo mnogo Turkov ubitih, pa tudi drugodi je bilo več bojov. Turki so vsled tega pomnožili vojake. Pa ne le v bolgarskih, tudi v grških krajih v Macedoniji se povsod pripravljajo na ustajo, ker upajo na pomoč z Grškega, kjer se je ustanovilo društvo macedonskih bojnikov, ki šteje nad tisoč udov.

Za poduk in kratek čas.

Mesto Most na Češkem se pogreza.

Grozna je bila noč od 19. do 20. julija v mestu Most na Češkem. Proti večeru se je pooblačilo nebo, blisk je švigal, grom se votlo razlegel, dež pa curkoma lil. Ob pol deseti uri zvečer so hipoma ugasnile vse plinove svetilke po mestu. Spočetka so ljudje mislili, da se je zgodila kaka nesreča v plinovi tovarni. Kmalu pa se je raznesla novica po vsem mestu, da se je udril velik del Kolodvorskih ulic in da je prodrla voda v rudniku mostske rudokopne družbe. Okoli Mosta je namreč mnogo premogokopov. Kjer se pa nahaja premost, tam so navadno v zemlji neke plasti jako tankega peska. Ako pride do te plasti voda, se pesek omehča in razvleče kakor med, gornja zemeljska plast izgubi oporo in se sesede — kar je na njej, se pogrezne. Tako tudi v Mostu. Voda je prišla do peska, in ta je odtekel v rove in povzročil pogrezanje.

V Kolodvorskih ulicah so se sprvega pogreznile tri hiše. Takoj so izpraznili vse hiše v teh ulicah ter preprečili vhod iz kolodvora. Z nepopisno hitrostjo so sedaj sledili usadi. Ob 10. uri se je hipoma sesula jednonastropna hiša dr. Richterja. V sredi Kolodvorskih ulic je nastala tri metre v premeru obsegajoča luknja, iz katere je brizgala voda. Sedaj so padale hiše druga za drugo in malo po 10. uri se je udrila zemlja na trgu pred hotelom »Siegla«. Ob 11. uri zopet strašen ropot, in cela vrsta hiš v Kolodvorskih ulicah je zginila s površja pod zemljo. Četrte ure pozneje se je sesul veliki hotel »Siegla«, ki je obsegal več hiš. Iznad razvalin se je dvigal plamen in kmalu je bilo v ognju bližnje poslopje dr. Zilza. V kuhinji je bil še ogenj, in plin iz razpočenih cevij se je vnel. Gašenje je bilo nemogoče, ker se je moral zaradi varnosti zapreti ves bližnji prostor. Kmalu nato se je sesula dvonastropna hiša na Fohnsdorfski cesti; le streha je videti še nad površjem. Okoli 3. ure se je

sesulo še več hiš zaporedoma. Dosedaj je sesutih 18 hiš, 22 hiš je pa vsak trenotek v nevarnosti, da se sesedejo.

K tej nesreči se je pridružil še grozen naliv, tako, da ljudje niso mogli ostati pod milim nebom in stanovanja niso imeli. Grozen prizor! V temni noči med neprestanim dežjem je bilo videti pol oblečene prebivalce bežati iz mesta. Politična oblast je dala takoj izprazniti vse hiše v onem nevarnem delu mesta, in teh je blizu sto. Škoda znaša blizu dva milijona gld. Nad dvatisoč ljudij je brez strehe. Revščina je nepopisna. Ubogo ljudstvo stanuje sedaj v javnih poslopjih; toda tudi ta so že prenapolnjena. Mestu manjka vode in svetlobe, ker so razpočene vse cevi. V soboto dopoldne je dospel cesarski namestnik grof Thun, da se prepriča o grozni nesreči. Ljudij je, hvala Bogu, malo ponesrečilo. Pogreša se 10 oseb, vendar upajo, da katero še rešijo.

Duh.

(Spisal Janko Iskrač.)

»Če se je govorilo o duhih in strahovih« — tako nam je pripovedoval stari mlinar Jernejček, katerega smo vsi radi poslušali zavoljo njegovega zdravega humorja in odkritosrčnosti — »vselej sem se nasmejal, kajti vse se mi je zdelo prazno in neresnično — sama domišljija praznovrnih ljudij. Saj pa tudi svoje življenje nisem videl in slišal ničesar, kar bi bilo nenavadno in nenaravno. Da bi se resno prepričal, ali je res kaj na tem, kar ljudje govoré in eden drugega strašijo, šel sem sam po noči na take kraje, kjer pravijo, da straši. Enkrat sem šel gor na Mačnikovo njivo, kjer nekateri vidijo vsako noč čudovit ogenj. Vrabca, skoro bi bil zmrazil — bilo je po zimi — tako me je zeblo, ko sem čakal od polnoči do treh v jutro, — ta čas namreč se baje ogenj vidi, — a ni bilo ničesar. Naposled sam zapalim suho grmovje in tako napravim velik ogenj, da si ogrejem otrple ude. Drugo jutro pa sem se v pest smejal, ko so mi sosedji pravili, češ, sedaj bodeš vendar verjel, ko si sam videl tako velik ogenj. Drugobart grem opolnoči nalašč v tisti klanec, za vasjo, kjer so pred leti ubili Mesarjevga hlapca. Tam rasteta zdaj dve suhi smreki, — ne vem, iz katerih vzrokov sta se posušili. Čevljar Andrejec je enkrat tam po noči šel mimo, in navstal je takov piš, da sta se isti dve smreki do tal pripogibali. Andrejcu je tedaj klobuk odneslo, da še do danes ne ve, kje je. Tudi meni ga je neslo, pa ne pri smrekah, ampak malo više gori v klancu, kjer je čisto vozka steza; jaz pa sem ga imel precej pod klobukom. Na sveti večer ob ednajsti uri po noči, tedaj ko gotovo vidiš duhe, če jih drugače ne, — ko imajo namreč svojo mašo v cerkvi — sem vsakokrat šel »vabit« z velikim zvonom, ko je cerkovnika bilo strah, če ga ravno drugičkrat ni; a za vrabca, meni se ni hotelo ničesar prikazati.«

»No vendar, enkrat me je pa le splačalo, — počakajte malo, da vam povem! — Jernejček si je zdaj nalašč dolgo nabasoval svojo glinasto pipo, in jo še enkrat tako dolgo nažigal, da je mučil našo ne ravno malo radovednost. Še le ko je videl, da nam jenjava potrpežljivost od samega čakanja, začel je zopet:

»Bil sem za mlinarja gori na Stoprcih. Vsako soboto sem zaprl zapornico na jezu, kajti ob nedeljah nisem nikoli hotel mleti. Potem sem zaklenil mlin, in vselej šel gor na »pristavo«, h katerej, kakor veste, da spada stoprski mlin. Ko pa se je nedelja spet o polnoči zaključila, šel sem spet nazaj v mlin, in odprl zapornico na jezu. Najbližja pot iz pristave v mlin drži mimo pokopališča. Torej sem todi najraši hodil saj strahopetec nisem bil nikoli; še na misel mi ni prišlo, da bi se tamkaj česa bal.

(Konec prih.)

Smešnica. Nekdaj je prašal Nemec slovenskega kmeta, kako se pravi konj po nemškem. Kmet dolgo misli, potem pa reče: »Konj se pravi Ross, kobila pa Rossa«.

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškof) bodo imeli cerkveno obiskovanje in delili zakrament sv. birmne dne 28. jul. na Zavrču, dne 29. pri Sv. Barbari v Halozah, dne 30. v Leskovcu, dne 31. pri Sv. Vidu niže Ptuja in dne 1. avgusta pri Sv. Trojici v Halozah.

(Duhovne vaje) za čč. gg. duhovnike lavantinske škofije bodo letos v Mariboru pri Sv. Alojziju od dne 19. do 23. avgusta.

(Interpelacija.) Dne 20. julija so gg. poslanci dr. Gregorčec, M. Vošnjak in tovariši v državnem zboru vprašali vlado, ali je njej znano, kako nezaslišano hujška sodni pristav in celjski deželni poslanec dr. Wokaun zoper novo celjsko gimnazijo in sploh zoper slov. prebivalstvo.

(Zahvala.) Predstojniki vseh občin soštanjskega okraja so poslali zahvalo Madeyskemu, eksc. g. Hohenwartu, češkemu, poljskemu in konservativnemu klubu, da so tako izdatno podpirali v celjskem vprašanju naše poslance, katerim gre vsa čast, da so rešili tako uspešno svojo težavno nalogo. Ob enem so prosili omenjene klube, da jednoglasno glasujejo pri tretjem branju za celi proračun.

(Zbor.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Vuhred-Marenberški okraj ima letno redno občno zborovanje dne 1. septembra popoldne ob 4. uri v gostilnici gospoda Widmoserja v Vuhredu s sledečim sporedom: 1. Poročilo denarničarja. 2. Volitev načelnika in odbornikov. 3. Sprejem novih udov in pobiranje letnih doneskov. Po zborovanju: Prosta zabava. Gosti dobro došli!

(Cesarjev rešitelj.) V starosti 83 let je ono soboto umrl v Solnogradu general Maks grof O'Donell. Pokojnik je bil cesarjev pobočnik in je dne 13. februarja 1853. l. na Dunaju rešil svetlega vladarja gotove smrti. O'Donell je bil takrat povišan v grofovski stan, cesarjeva mati, nadvojvodinja Sofija, pa mu je podarila krasen prstan, v katerem je okovanih nekaj cesarjevih las in ki ima napis »Bog ti povrni!«

(Zrelostni izpit) na mariborski gimnaziji dela te dni 20 osmošolcev, 12 Slovencev in 8 Nemcev. Predsednik izpraševalni komisiji je preč. g. kanonik dr. Iv. Krizanič. »Vahtarca« piše, da je deželni šolski ogleda dr. Zindler zbolel, ker je bila vsprejeta nova celjska gimnazija. Ali se mu je žolč razlil?

(Zrelostni izpit) na mariborskem učiteljsku je bil od dne 9. do 13. jul. Izprašanih je bilo 12 rednih gojencev in 1 vnanji ter 15 gojenk iz ženskega učiteljskega čč. šolskih sester. Izpit je napravilo 11 gojencev in 8 gojenk; vnanji je pri skušnji odstopil; 1 gojenec in 4 gojenke bodo popravljali izpit za dva meseca, dve gojenki pa za jedno leto.

(Novo sv. mašo) sta pela preteklo nedeljo čč. oo. frančiškana, Franc Solan Erman v frančiškanski cerkvi v Mariboru in Emerik Landergott pri Sv. Trojici v Slov. gor. — Dne 15. avgusta bode daroval prvo sv. mašo č. g. Ivan Trstenjak, novomašnik sekovške škofije, pri M. B. v Vurbergu.

(Slov. napisi na Pilštanju). Na Pilštanju je postala šola »Narodna«. Tudi nad prodajalnicami so vsi slovenski napisi; jednako gostilnice po slovenski vabijo na vinsko kapljico. Tako je prav! Slovenski napisi naj bodo v slovenskem trgu! Bliznji Kozjani, »špegajte« se!